

ASETUSVALMISTELUUN LIITTYVIÄ AVOIMIA KYSYMYKSIÄ

1. Yhteishakuasetus (valtioneuvoston asetus ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelystä)

Yhteishaun aikataulut: Tällä hetkellä yhteishaku koostuu kolmesta eri hausta (ammatillisen koulutuksen ja lukiodien yhteishaku, erityisoppilaitosten yhteinen haku sekä valmentavien koulutusten yhteinen haku), jotka toteutuvat eri aikatauluilla.

- Tulisiko valmentaviin koulutuksiin (VALMA, perusopetuksen lisäopetus, maahanmuuttajien lukiokoulutukseen valmentava koulutus) hakeutua samaan aikaan kuin ammatilliseen perustutkintokoulutukseen, (erillisenä hakuna) vai tulisiko nykyinen menettely säilyttää?
- Jos valmentaviin koulutuksiin hakeuduttaisiin samaan aikaan kuin tutkintotavoitteiseen koulutukseen, tulisiko tämän tapahtua samassa haussa kuin perustutkintokoulutukseen, mutta eri valintaperustein vai tulisiko valmentaville koulutukselle määritellä valintaperusteet? Jos näin tehtäisiin, millaisia asioita tulisi ottaa valintaperusteissa huomioon?
- Miten vaativan erityisen tuen tehtävän perusteella järjestettävän ammatillisen koulutuksen haku olisi tarkoituksenmukaista aikatauluttaa?

2. Valintaperusteasetus (opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa koulutuksessa)

Valintaperusteita on tarkoitus uudistaa siten, että ne olisivat nykyistä yksinkertaisemmat ja selkeämmät. Yhteishaku turvaisi jatkossakin erityisesti perusopetuksen päättävien sekä vailla tutkintoa olevien valmentavan koulutuksen suorittaneiden nopeaa siirtymistä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Lisäksi muut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat voisivat jatkossakin hakea yhteishaun kautta ammatilliseen perustutkintokoulutukseen. Muut hakijaryhmät (esim. aiemmin ammatillisen tutkinnon suorittaneet) hakisivat pääsääntöisesti jatkuvassa haussa.

- Lähtökohta on, että hakeudutaan suorittamaan perustutkintoa. Onko tarpeen voida hakea tästä poiketen osaamisaloihin? Onko tarpeen voida hakea myös osaamisaloja pienempiin hakukohteisiin? Jos kyllä, mihin osaamisaloihin (ja tätä pienempiin hakukohteisiin) olisi tarkoituksenmukaista voida hakea suoraan?
- Tulisiko vailla koulutuspaikkaa oleville antaa jatkossakin lisäpisteitä yhteishaussa vai voitaisiinko niistä luopua?
- Tulisiko työkokemuksesta antaa jatkossakin lisäpisteitä vai voitaisiinko niistä luopua? Jos kyllä, millainen painoarvo työkokemuksella pitäisi valintaperusteissa olla?
- Ehdotetaan, että opiskelijaksi ei voisi valita hakijaa, joka ei osallistu pääsy- tai soveltuvuuskokeeseen. Muilta osin pääsy- ja soveltuvuuskokeiden rooli säilyisi nykyisen kaltaisena. Miten suhtaudutte esitettyyn muutokseen?
- Mitä tutkintoja on jatkossa tarkoituksenmukaista pitää pelkän pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella valittavien piirissä?
- Tulisiko urheilullisista ansioista antaa yhteishaussa jatkossakin lisäpisteitä vai tulisiko tämän kohderyhmän hakeutumisen tapahtua jatkuvan haun kautta?
- Valintaperusteita on suunniteltu annettavaksi vailla opiskelupaikkaa oleville, perusopetuksen ja eräiden valmentavien opintojen hakuvuonna tai edeltävänä vuonna suorittaneille,

koulumenestyksestä, ensimmäisestä hakutoiveesta sekä mahdollisesta pääsy- tai soveltuvuuskokeesta. Mitä näistä tulisi painottaa antaen korkeat valintapisteet? Mistä sen sijaan ei ole tarkoituksenmukaista antaa korkeita valintapisteitä?

3. Maksuasetus (opetus- ja kulttuuriministeriön asetus eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista)

Nykyinen asetus 1323/2001, 5 §:

- Maksuja voidaan periä lisäkoulutuksessa (jatkossa ammatti- ja erikoisammattitutkinnot sekä tutkintoon johtamaton muu ammatillinen koulutus)
- Opiskelijalta perittävän maksun enimmäismäärä 50 % ammatillisen lisäkoulutuksen yksikkö hinnasta (at/eat), muu lisäkoulutus 75 % -> rahoituksessa opiskelijoiden maksuosuudeksi huomioitu noin 15 % (keskimäärin)

Uusi maksuasetus:

- Mihin opiskelijamaksun enimmäismäärä jatkossa sidotaan, esim. euroa/osaamispiste?
- Onko opiskelijamaksujen perusteista säädettävä muutoin nykyistä tarkemmin?

4. Ammatillisen koulutuksen asetus (valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta)

Arviointiasteikon muuttumiseen liittyvät siirtymäsäännökset

- Vanhojen tutkinnon perusteiden mukaisesti lain siirtymäsäännösten nojalla tutkintonsa loppuun suorittavien arviointiasteikkona säilyy 1 – 3.
- Uusien perusteiden mukaisesti aloittavien opiskelijoiden arviointiasteikko on 1 – 5.
- Jos ennen lain voimaantuloa tutkinnon suorittamisen aloittanut opiskelija siirtyy lain siirtymäsäännöksen nojalla suorittamaan tutkintoa uusien tutkinnon perusteiden mukaisesti, hänen aiemmin suorittamiensa tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanat muunnetaan asteikosta 1 – 3 asteikolle 1 – 5 seuraavasti: 1 > 1, 2 > 3, 3 > 5. Jos opiskelija haluaa korottaa muunnettua arvosanaa, korottaminen on mahdollista lain 56 §:n mukaisesti. Tämä koskee myös niitä opiskelijoita, jotka opiskelevat vanhojen tutkinnon perusteiden mukaisesti eivätkä saa tutkintoaan valmiiksi 31.12.2021 mennessä.
- Niiden opiskelijoiden osalta, jotka aloittavat ammatillisen perustutkinnon suorittamisen lain voimaantulon eli 1.1.2018 jälkeen ja jotka siirtyvät lain siirtymäsäännöksen nojalla suorittamaan tutkintoaan uusien perusteiden mukaisesti 1.8.2018, tehdään vastaava arvosanojen muuntaminen. Muuntaminen voidaan tehdä joko 1) edellä kuvatulla tavalla tai vaihtoehtoisesti niin, että 2) osaamisen arviointi tehdään kevään 2018 aikana siten, että arviointiaineiston perusteella on mahdollista ratkaista, onko arviointiasteikolla 1 – 3 annettu opiskelijan tyydyttävä arvosana 1 – 5 asteikolla 1 vai 2 ja hyvä arvosana 3 vai 4. Kumpi tapa on toimivampi?
- Periaatteessa arviointiasteikon muuntaminen olisi mahdollista tehdä takautuvasti kaikille opiskelijoille (vanhojen ja uusien perusteiden mukaan suorittavat), mutta se on hankalaa, kun siirrytään harvemmasta asteikosta erottelevampaan asteikkoon.

Todistuksiin liittyvät siirtymäsäännökset

- Todistusten osalta laissa ei ole erillisiä siirtymäsäännöksiä, joten lähtökohtaisesti 1.1.2018 jälkeen todistukset annetaan uuden lain mukaisina, vaikka opiskelija suorittaisi tutkintonsa vanhojen tutkinnon perusteiden mukaisesti. Todistuksiin merkittävät tutkinnon tai koulutuksen osat ja niiden

laajuudet osaamispisteinä olisivat vanhojen perusteiden mukaiset, samoin arviointiasteikko.

Ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta annettavassa todistuksessa ei kuitenkaan olisi enää kahta erillistä osaa eli esimerkiksi tutkintotodistuksessa päättötodistusta ja näyttötodistusta, vaan tutkintotodistus olisi yksiosainen, käytännössä aiempi päättötodistus. Tuottaako tämä ongelmia?

- Vaihtoehtoisesti vanhojen ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaisesti opiskeleville voisi antaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisen kaksiosaisen todistuksen, jolloin koulutuksen järjestäjä allekirjoittaisi myös pelkästään näyttöjä koskevan todistuksen. Lain siirtymäsäännökset eivät tällä hetkellä kuitenkaan mahdollista tätä. Kaksiosaisen todistuksen säilyttäminen ei ole tarkoituksenmukaista, koska erillisen näyttöjä koskevan todistuksen ja toimielimen puheenjohtajan allekirjoituksen tarkoituksena on ollut antaa työelämän "laatuleima" ammattiosaamisen näytöissä osoitetulle osaamiselle. Kun ammattiosaamisen näyttöjen toimielimiä ei enää ole, laatuleima-ajattelu ei enää toimi.

5. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista eduista

Voimassa olevan asetuksen mukaan oppisopimuskoulutuksessa opiskelijalla on oikeus saada tietopuolisen opetuksen aikana:

- 1) ansiomenetyksen korvauksena päivärahaa **15 euroa** opetuspäivältä;
 - 2) perheavustusta **17 euroa** opetuspäivältä, jos opiskelijalla on huollettavanaan alle 18-vuotias lapsi;
 - 3) majoituskorvausta **8 euroa** opetuspäivältä, jos tietopuolinen opetus järjestetään opiskelijan koti- tai oppisopimustaikakunnan ulkopuolella.
- Onko tarvetta muuttaa päivärahan, perheavustuksen ja majoituskorvauksen määrää? Jatkossa asetuksessa säädettäisiin vain mainittujen opintososiaalisten etujen määrästä.